

koji se bave riječkom prošlošću, a od kojih je dobar dio sudjelovao u spomenutim raspravama o potrebi objavljivanja povijesti Rijeke. Gotovo svi pozvani na suradnju s razumijevanjem su dali odmah svoj pristanak pa je dobrom suradnjom i intenzivnim radom tekst priveden kraju do kraja 1987. godine.

Dovršeni tekst recenziralo je sukcesivno pet sveučilišnih profesora, od kojih dva akademika, k tome još tri znanstvena radnika. Tekst je pregledala i većina članova Izdavačkog Savjeta i dala svoje konstruktivne primjedbe.

Na temelju takvog teksta i recenzija predloženo je Skupštini općine Rijeke da bude suizdavač te prve »Povijesti Rijeke« na našem jeziku. Skupština općine Rijeka prihvatila je prijedlog i obrazloženje — i 25. veljače ove godine odlučila da uz Izdavački centar bude suizdavač ove »POVIJESTI RIJEKE«.

Kao proizvod navedenih nastojanja pred nama je sada štampani tekst »Povijesti Rijeke«. Doduše, ne u sasvim planiranom obliku. Zbog ogromnog povećanja troškova štampanja otpao je znatan dio dopunskog kartografskog, grafičkog i slikovnog materijala. Zbog istog razloga moralo se odustati i od nekih, takvim djelima potrebnih dodataka. To će nam, vjerujem, vrijedna kritika prigovoriti.

Kao glavni urednik ovog djela imam, na kraju, časnu obvezu zahvaliti se najprije svim suradnicima-autorima zajedničkog povijesnog teksta. Bez njihove suradnje ove Povijesti ne bi bilo. Dugotrajno i ne baš uvijek ugodno bavljenje redigiranjem teksta pokazalo je neiscrpnu strpljivost članova uredništva, ali i njihovu veliku ljubav prema Rijeci i želju da Riječanima omoguću upoznavanje maksimalno objektivno i pošteno prikazane riječke prošlosti.

Hvala im!

Ponosan sam što su neke riječke radne organizacije materijalno poduprle ovu publikaciju, da je ovaj grad svojim sredstvima omogućio objavljivanje ove povijesti, da je Riječki izdavački centar izdao ovu povijest i da ju je radništvo riječkog »Tipografa« odštamvalo. Svima njima veliko hvala!

Hvala, dakako, i svima onima koji će ovu Povijest čitati, njome se služiti, a posebno onima koji će u njoj pronalaziti nedostatke i praznine (a takvih sigurno ima) — dobronamjerno na njih upozoravati i nastojati da se i njihovim zalaganjem što prije izda bolja i potpunija Povijest Rijeke.

Na kraju: ne smijem zaboraviti onog divnog, ali nesretno bolesnog druga koji je prvi, i do posljednjeg svojeg časa, od nas zahtijevao tu Povijest. I sasvim na kraju — hvala onom mladom drugu koji je bljeskom očiju i velikodušnim udarcem šake po stolu konačno odlučio: »Ova se Povijest mora štampati!« (DANILO KLEN).

SAVJETOVANJE I GODIŠNJA SKUPŠTINA SAVEZA DRUŠTAVA ARHIVSKIH RADNIKA HRVATSKE U SISKU 1987. Od 21. do 23. listopada 1987. godine u Sisku i Petrinji održano je savjetovanje arhivskih radnika Hrvatske koje su organizirali Savez društava arhivskih radnika Hrvatske (SDARH) i domaćin Historijski arhiv Sisak. Savjetovanje je održano u čast 50-godišnjice dolaska Josipa Broza Tita na čelo KPJ, 50-godišnjice osnivanja KPH i 80-godišnjice dolaska Josipa Broza na naukovanje u Sisak. Organiziranje sa-

vjetovanja u Sisku činilo je prilog obilježavanju 25-godišnjice rada koju Historijski arhiv Sisak proslavlja ove godine. Pozivi da sudjeluju na ovom skupu upućeni su svim arhivima u Hrvatskoj, savezним arhivima i republičkim i pokrajinskim arhivima Jugoslavije. Međutim, odaziv od strane arhiva izvan republike Hrvatske, osim Arhiva Vojvodine, je izostao. Savjetovanja je prisustvovalo 85 članova društava arhivskih radnika iz republike te predstavnici društveno-političke zajednice Siska i Petrinje.

Prvog dana savjetovanja je održano u Sisku. Nakon otvaranja i pozdravne riječi koju je učesnicima uputio Josip Mađerić, predsjednik Skupštine općine Sisak, referat pod naslovom »Povijesno značenje dolaska Josipa Broza Tita na čelo KPJ—SKJ« podnio je Petar Strčić, direktor Arhiva Hrvatske (AH). Josipa Paver, također iz Arhiva Hrvatske, pročitala je svoj referat »Značaj osnivanja KPH-SKH i njezina građa«, dok je Bartol Biličić, direktor Historijskog arhiva Sisak u svom referatu o 25-godišnjici rada arhiva iznio osnovne podatke i probleme arhivske službe na području 8 općina na koje se prostire nadležnost domaćina ovog savjetovanja.

Savjetovanje je imalo u svom programu dvije teme:

I Arhivska građa za povijest područja Historijskog arhiva Sisak

II Čuvanje arhivske građe u spremištima s neregularnim klimatskim i ostalim uvjetima čuvanja.

Za prvu temu bilo je prijavljeno 13, a održano je 12 referata. Prvog dana podnijeti su slijedeći referati: Andrija Lukinović (Kaptolski arhiv Zagreb): »Arhivska građa o Sisku u Kaptolskom arhivu od 1215—1914. godine«; Miljenko Pandžić (Arhiv Hrvatske): »Arhivska građa za povijest sisačkog područja do 1861. godine«; Slavica Pleše (Arhiv Hrvatske): »Sisak i sisačko područje u arhivskoj građi od 1861—1921. godine«; Dubravka Cengić (Historijski arhiv Zagreb): »Arhivska građa za povijest područja Historijskog arhiva Sisak u Historijskom arhivu Zagreb, 1850—1945«; Rosalija Filipović (Historijski arhiv Bjelovar): »Arhivska građa za povijest područja Historijskog arhiva Sisak«; Ankica Batinić (Arhiv Hrvatske): »Arhivski izvori za povijest Siska 1918—1941. godine«; Nada Križanić (Historijski arhiv Sisak): »Arhivska građa u Historijskom arhivu u Sisku«.

Drugog dana, 22. listopada, savjetovanje je nastavljeno u Petrinji gdje je prije podnošenja referata pozdravnu riječ učesnicima skupa uputio Berislav Ličina, predsjednik Skupštine općine Petrinja. Potom su svoje referate iznijeli: Ljiljana Modrić (Arhiv IHRPH u Zagrebu): »Arhivska građa za povijest sisačkog područja 1918—1960. godine u Arhivu IHRPH«; Ljiljana Cingulin (Arhiv IHRPH u Zagrebu): »Arhivska građa sindikalnih organizacija za povijest sisačkog područja 1922—1970. godine u Arhivu IHRPH«; Josipa Paver (Arhiv Hrvatske): »Povijesni izvori za sisačko područje u građi ZAVNOH-a«; Branka Džidić (Arhiv Hrvatske): »Sisačko područje u arhivskoj građi Zemaljske komisije za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača« te Deana Kovačec (Arhiv Hrvatske): »Sisačko područje u građi neprijateljskih organa vlasti 1941—1945. godine«.

Zahvaljujući gostoprimstvu Skupštine općine Petrinja sudionici savjetovanja su pod vodstvom Berislava Ličine obišli novotvorenu galeriju »Krsto Hegedušić i suradnici« i Spomenik partizanske zakletve 1941. godine na Sa-

marici gdje su u Spomen-domu »Bratstvo-jedinstvo« Šamarica održali i godišnju skupštinu SDARH-a.

Trećeg dana, 23. listopada, u Sisku je savjetovanje nastavljeno na temu »Čuvanje arhivske građe u spremištima s nereguliranim klimatskim i ostalim uvjetima čuvanja«. Jedini referat je podnijela Tatjana Mušnjak (Arhiv Hrvatske), iako je u situaciji opće nestašice prostora i arhivskih spremišta ova problematika mogla biti zastupljena s više referata.

Premda su teme na savjetovanju bile od užeg interesa, njihova obrada, posebno one prve, bila je važna i vrlo interesantna za domaćina jer je referatima dobiven uvid u arhivsku građu kao izvora za povijest područja djelovanja Historijskog arhiva u Sisku od 13. stoljeća pa nadalje. Publiciranjem referati o prvoj temi dobili bi još veći značaj jer bi postali dostupni, kako znanstvenim istraživačima koji se bave ovim područjem, tako i širem krugu interesenata.

Nakon završetka savjetovanja održan je sastanak Aktiva SK radnika u arhivima Hrvatske s dnevnim redom u kojem su se isticale dvije točke:

1. Zaštita arhivske građe u SR Hrvatskoj s restauratorskog i konzervatorskog aspekta
2. Zaštita arhivske građe s aspekta ONO i DSZ.

Referent o prvoj točki bila je Tatjana Mušnjak iz Arhiva Hrvatske, a o drugoj Jadranka Bakrač-Kaloper iz Historijskog arhiva Rijeka.

Nakon diskusije koja je uslijedila usvojeni su slijedeći zaključci:

- da se referati izneseni na Aktivu umnože i dostave svim arhivima u Hrvatskoj, te Općinskom komitetu SK općine Centar u Zagrebu
- da je zbog potrebe suradnje i uspješnijeg obavljanja poslova ONO i DSZ potrebno koordiniranje referenta za te poslove u Arhivu Hrvatske i pružanje pomoći arhivima u obavljanju ONO i DSZ
- potrebno je izraditi standarde čuvanja arhivske građe, a izvršilac ovog zadatka morao bi biti Arhivski savjet Hrvatske.

Skupština Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske održana je 22. listopada 1987. god. u Spomen-domu »Bratstvo-jedinstvo« Šamarica u toku održavanja savjetovanja. Prisustvovala su 32 delegata izabrana na prethodnim skupštinama društava arhivskih radnika u Hrvatskoj i ostali učesnici savjetovanja.

Između ostalog, skupština je usvojila novi Statut i izvještaj o radu za razdoblje 1985—1987. godine, te druge izvještaje, zatim program rada za 1987—1991. i program rada za 1988. godinu. Kako je skupština imala izborni karakter dana je razrješnica starom Izvršnom odboru, a izabrani su novi Izvršni odbor od 13 članova, novi predsjednik i potpredsjednik Saveza, te Odbor samoupravne kontrole. Osim toga izabrani su članovi pojedinih sekcija SDARH-a, delegati u Arhivski savjet Hrvatske i delegat u Pravnoj komisiji Saveza arhivskih radnika Jugoslavije.

Skupština je usvojila da tema narednog savjetovanja bude posvećena 45-godišnjici pripojenja Istre matici zemlji, a da i sama društva pošalju vlastite prijedloge tema. Domaćin savjetovanja bit će Historijski arhiv u Pazinu. (IVICA ŠUSTIĆ)